

ALESSIA BOMBACI

El paradigma de l'exportació de talent

Ara que s'acosta una tardor feixuga, amb la por al nou tancament teatral al cos i les dificultats per viatjar afegides, algú hauria d'esbrinar què fem amb els artistes que hem empès a buscar-se les garrofes fora de casa perquè aquí no podien sobreviure.

Per Andreu Gomila

Fa uns anys, un conseller de la Generalitat el nom del qual no vull recordar, va dir, referint-se a la precarietat del treball juvenil, que el millor que podien fer els xavals d'aquí era fotre el camp a posar cafès a Londres. Semblava una broma, en temps de crisi desfermada (la del 2008), atur per sobre del 20% i milers de joves que havien de marxar perquè a Catalunya no hi havia feina.

La qüestió és que l'astracanada oficial va convertir-se en dogma, almenys en les arts escèniques. Durant anys, han sorgit artistes i companyies que amb prou feines estrenaven a casa

per després fer gires europees considerables. Si us agrada el teatre, ja coneixeu els seus noms (El Conde de Torrefiel, Joan Català, Agrupación Señor Serrano, Roger Bernat, La Veronal, Azkona&Toloza, Atresbandes, Pere Faura...). Si no ho són, no els han sentit anomenar mai. Si no són de Barcelona, encara menys.

Tots aquests (i molt més), relacionats amb la dansa, el circ i l'avantguarda teatral, han hagut de llaurar-se camí fora del territori de confort, del públic que parla el vostre idioma, per una simple qüestió de mercat. Només tenen qui els estimi a Barcelona, Temporada Alta, Madrid i València (últimament i amb comptagotes). Molts no han trepitjat mai ni Reus.

Sovint, empenyen el talent fora perquè som al·lèrgics a la innovació teatral, cosa que és el que més es busca nord enllà. La majoria d'aquests artistes preferirien tenir 30 bolos a Catalunya que 30 a Europa. Continuarien sortint per gust, no per arribar a final de mes, que és el que passa actualment.

Fa uns mesos, el coreògraf i ballarí Pere Faura m'ho explicava millor que ningú: "A la dansa se'ns ha condemnat a 'internacionalitzar-nos'. Una paraula de doble tall que sota pretensions de prestigi amaga precarietat i desàrrelament. Jo

preferiria actuar més a Catalunya que a l'estranger. Però s'ha decidit que la dansa i les escèniques experimentals no tenen públic, cosa que és mentida. Ni els creadors contemporanis som tan inaccessibles i rars, ni el públic és tan ximple com per no entendre'ns. Simplement qui fa de pont entre els dos té massa por. Segurament també té massa pressions. Però s'acaben perpetuant programacions sense cap risc perquè generen menys feina de comunicació”.

I seguia: “El màxim d'actuacions que un coreògraf pot fer a Barcelona són dos caps de setmana al Mercat de les Flors. Sis funcions. Per a nosaltres això és fer 'temporada' Un luxe. No ho pot fer tothom. O sigui que a sobre no et queixis. Patètic... Girar internacionalment ha estat i continua sent per a mi un privilegi i un gran aprenentatge professional i personal, però no és el que m'agrada fer en aquests moments, perquè artísticament ja no em genera riquesa sinó interrupcions, econòmicament és inviable, ecològicament insostenible i personalment demolidor”. Més clar, l'aigua.

La resposta de gairebé tots seria la mateixa. Basa veure les programacions dels 'grans' teatres de fora de Barcelona. Gairebé no hi ha lloc per a un Pere Faura, qui, tot sigui dit, no fa res d'estrany o antipopular. Ben al contrari... Tothom vol el mateix. Els mateixos noms coneguts. Gent que hagi vist a la tele. Per què no pot fer dues funcions a Manresa o a Tarragona, posem per cas, una companyia que rep genuflexions a Brussel·les o a París?

La qüestió que ara sorgeix, amb el coronavirus sota les pedres, sotjant-nos maliciós, és aquesta: si ara aquests artistes i companyies que hem

ARTS ESCÈNIQUES. A la imatge de l'esquerra, 'Tierras del sud', d'Azkona&Toloza, es va estrenar al Théâtre de la Ville de París. Baix 'Rèquiem nocturn', de Pere Faura al Grec i 'La Plaza', d'El Conde de Torrefiel, que ha viatjat per mitja Europa.

'obligat' a internacionalitzar-se no poden sortir d'aquí perquè els aclamin a França, Alemanya o Bèlgica, què serà d'ells? Potser seria el moment d'obrir les portes de tots els teatres del territori a tot allò que no han volgut veure en l'última dècada. No són gaire cars, no es pensin. I potser aconseguiran que els menors de 40 anys s'asseguin a les seves platees. Només han de saber-los vendre'ls el 'producte'.

La cosa empitjora si busquem els joves que estaven fent molta feina, però que encara els falta un grau de maduresa, d'exposició, per saltar els Pirineus i desempallegar-se de nosaltres. Què passarà amb Íntims Produccions, el Col·lectiu VVAA, per exemple? Els veurem a Vic, a Manacor o a Gandia? I no es tracta només de demanar al Govern que posi recursos perquè tots girin.

A Europa, qui empeny més fort a nivell teatral són les administracions locals. Hi ha pobles de França, com Annecy, que disposen de teatres amb un pressupost com el del Lliure (7 milions d'euros). Pobles i ciutats que volen que els seus habitants vegin el millor teatre possible, no només el teatre més popular. Acullen la gran producció nacional de torn, però no s'obliden ni del teatre internacional ni dels que no són teatre convencional.

Amb el boom de la dramaturgia catalana de fa una dècada i mitja, vam aconseguir mig resoldre el 'problema' dels autors: hi ha textos que circulen per tot el territori i que viatgen sense parar cap a Europa i Amèrica. Ara tenim l'oportunitat de solucionar el de l'escena híbrida. No el deixem passar. Si no, serem cada cop més pobres. ●

ALERED MAUVE / PERE FAURA

